

[Foged.]

arbejdskraft kun anvendes i såre ringe omfang. Ja, selv elementbyggeriet, hvor bygherren selv udfører indtil 80 pct. af arbejdet, har boligministeren ikke fundet værdigt til dispensation.

I betragtning af, at anvendelse af såvel faglærte som ufaglærte arbejdere kan finde sted ved almindelige reparationsarbejder og det uden ansøgning, ganske vist inden for en beskedn ramme af ca. 5.000 kr., må det findes lidt urimeligt, at en beskedn anvendelse af sådan arbejdskraft ikke også må finde sted, når det gælder nye boliger. Det ville være rimeligt, om nybyggeri også med anvendelse af fremmed arbejdskraft til et begrænset beløb måtte gennemføres uden ansøgning.

Der findes efterhånden et stort antal fabrikker, der fremstiller byggeelementer, og det er mit indtryk, at regeringen stedse har haft den opfattelse, at nye rationelle byggemetoder kunne medvirke til billig-gørelse af boligbyggeriet, og at vi derfor ved at fremme denne byggemåde kunne få flere og billigere boliger på kortere tid end ved kun at gennemføre traditionelt byggeri. Jeg vil tillige tro, at den højtærede minister vil indrømme, at decideret selvbyggeri helt uden anvendelse af faglærte arbejdere ikke altid er af samme gedigne kvalitet som i de tilfælde, hvor faglærte arbejdere udfører en del af arbejdet og derved netop borger for, at en rimelig kvalitet opnås.

Mit spørgsmål har derfor til hensigt at formå den højtærede minister til at udvide dispensationerne til også at omfatte elementbyggeriet, det såkaldte selvbyggeri, i tilfælde, hvor arbejdet gennemføres som et samarbejde mellem bygherre og fremmed arbejdskraft, når denne udefra kommende hjælp ikke overstiger f. eks. 20-30 pct. af normal anvendelse ved traditionelt byggeri.

Endnu bor mange tusinder under forhold, som ikke er rimelige, og hver eneste borger, der tager initiativ til selv at bygge, specielt når byggeriet holdes inden for ret beskedne rammer, medvirker til den hurtigste løsning af vort boligproblem.

Det er mig bekendt, at ca. 30 familier har planer om selvbyggeri ved Lindø, og at disse i vid udstrækning kunne supplere hinanden ved byggeriets udførelse. Men Lindø, det vil sige Munkeboområdet, ligger

inden for restriktionsområdet, og den byggeform, de pågældende agter at anvende, kræver nogle få dages faglært murerarbejde pr. hus, hvorfor de ikke har kunnet opnå dispensation. De pågældende arbejdere tvinges til fortsat at bo til leje hos andre, og hvad værre er: de fabrikker, der har specialiseret sig i fremstillingen af elementer, tvinges til at eksportere deres produkter i en tid, da vi selv har stærkt brug for boliger.

Til LOs kongres kom der da også ifølge Politiken den 21. maj en henvendelse fra 13 tillidsmænd for byggearbejderne på landets største byggeplads — den vending stod der i Politiken — hvori de opfordrede LO til at udvirke en lempelse i byggestoppet.

Hvis den højtærede minister tillod anvendelse af fremmed arbejdskraft til disse billigere huse, ville vi som allerede nævnt få flere huse for færre penge på kortere tid. Det er til gavn for os alle.

Jeg står her med et afslag vedrørende et sådant byggeri. Det er firmaet X-beton, Haslev, der har fået afslag, fordi der inden for dets selvbyggerområde anvendes 10-15 pct. af normal fremmed arbejdskraft. Det kan ikke få dispensation, og det er bl. a. byggeri af denne art, der skulle gennemføres på Munkeboområdet.

Jeg spørger derfor den højtærede boligminister, om ikke det ville være muligt at få dispensationer på de nævnte vilkår.

Boligministeren (Carl P. Jensen): Jeg vil nok tro, at det ikke er selvbyggere, man har tænkt på i den henvendelse, der er fremsendt til LO, en henvendelse, jeg i øvrigt ikke kender.

Jeg vil gerne sige i al almindelighed, at selvbyggere er ikke noget ukendt begreb, og vi har adskillige eksempler på, hvad selvbyggere har kunnet præstere både enkeltvis og i mere organiseret form, selvbyggeri af virkelig gedigen karakter, hvad det ærede medlem tvivlede på altid var tilfældet. Her har man kunnet drage nytte af den enkeltes sagkundskab til fordel for fællesskabet.

Hovedreglen har været den, at selvbyggere udførte praktisk talt alt arbejde i fritiden, bistået af familie, venner og ar-